

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisorile notificate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Nur. Angenfeld & Emserio Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII Erzsébet-körut).
Prețuri inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tarifar și invo-
ială. — RECLAME pe pagina
8-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgului Inului Nr. 30. etagiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dunsul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
pliar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 176.

Brașov, Luni-Marti 12 (25) August

1908.

O scrisoare din România.

Brașov, 11 (24) August a. c.

Directorul ziarului nostru a primit zilele aceste dela un bărbat distins din România o scrisoare, care ni-a adus aminte de acele vremuri, când la »Gazeta« noastră se concentră adeseori firele acțiunilor ce se pregăteau pentru binele obștesc din Principatele române vecine. — In aceasta scrisoare se apelează la concursul nostru pentru a ne ocupa și noi cu propaganda modificării legii de pensiu-ne din 1902, ce este în vigoare azi în România și care prin denegarea dreptului de pensiu-ne funcționarilor de stat, cari au servit 10 și 15 ani, a dat naștere unui gravamen îndreptățit al slujbașilor statului.

La timpul său, când s'a adus legea amintită ziarul nostru a constatat anomalia, despre care e vorba în scrisoarea de mai jos, și va părtini și lua în apărare și în viitor nizuințele îndreptățite pentru modificarea legii amăsurat principiului recunoașterii drepturilor câștigate. Avem dreptul și datoriam chiar de a no da părerea independent asupra tuturor celor ce se pe-trec în viața de stat și națională a fra-ților noștri din regat. De un lung timp încoace însă ni-a impus o atitudine rezervată pe toată linia impropriurarea, că ni-s'au reproșat pe la 1883 și 1885, că am voi să ne amestecăm în treburile interne și să dăm direcțiune po-liticeii fraților noștri din regat.

In cazul de față se tratează în spe-cial de o cestiune de drept și de dreptate, care apreciată în coloanele foaiei noastre, obiectiv și liber de ori-ce preocupare po-liticeii militante de partid din România, nu poate să fie tălmăcită nici într'un chip de vr'un amestec necuviincis.

Credem prin urmare, că nu putem satisface mai bine dorinței stimatului amic al foaiei noastre, care apelează într'un chip așa de mult măgulitor la sprijinul nostru moral în cestiunea delăturării nedreptății, ce e convins că s'a făcut unei părți din slujbașii statului în legea cea nouă de pen-siu-ne, decât lăsând să urmeze aici scri-soarea sa în toată estensiunea:

Domnului Director al ziarului

„Gazeta Transilvaniei“

Brașov.

„Avem onoarea de a cere și con-cursul d voastre luminat și imparțial pentru a Vă ocupa cu propaganda modificării legii generale de pensiu-ne din 1902, în vigoare azi în România.

Este vorba de-o mare nedreptate ce s'a comis cu ocaziunea suprimării legii de pensiu-ne din 1890 și cu vo-tarea actualei legi.

Și eată motivele:

După legea din 1890 se acordau pensiu-ni pentru 10 și 15 ani de ser-viciu. Aceste pensiu-ni se acordau la implinirea etății de 54 ani.

In baza acestei legi și în confor-mitate cu conținutul ei mai mulți sluj-bași și foști muncitori ai țării au fost regulați la pensiu-ne și se bucură azi de munca lor, de drepturile câștigate cu reținerile lăsate statului“.

„După legea de azi, cele două clase de funcționari ai țării, adevă cei cu 10 ani și cu 15 ani de serviciu, au fost șterși de pe fața pământului și cu o trăsătură de condeiu aruncați la stradă.

Cu votarea legii din 1902, nu s'a ținut cont de recunoașterea drepturi-lor câștigate până la sancționarea noiei legi, principiu mare și nemuri-tor recunoscut universalmente de toate parlamentele Europei.

Pe vremurile trecute cu ocazia votării legilor de pensiu-ne s'a ținut cont și la noi, de oamenii politici și de guvern de pe vremuri, de princi-piul recunoașterii drepturilor câștigate.

Apoi bine este, d-le director, cu drept este ca o clasă de muncitori ai țării să se bucure de drepturile câști-gate cu munca adusă statului, sub legea din 1890, și altă clasă de mun-citori, fi ai aceleiași țări și cu aceleiași drepturi să fie asvârliți ca copiii vi-tregi?

Nu de sigur, și de aceea se cere și puternicul D-voastre ajutor ca să binevoiiți a Vă ocupa de modificarea legii din 1902 într'un senz mai libe-ral, mai blând și mai democrat. In nici o țară a lumii nu se găsește un funcționar al statului, ca la 10 și la 15 ani de serviciu și la etate de 54 și 58 de ani să fie muritor de foame.

Ziarele din București sunt actu-almente ocupate cu polemici zadar-

nice cu privire la Macedonia și la d. P. P. Carp.

Ziaristica și opiniunea publică și chiar Români din Macedonia ar tre-bui să fie recunoscători dlui P. P. Carp de agitarea ce a făcut-o cu ces-tiunea întrevederii cu ziaristul străin. Aceasta conversațiune a fost o ade-vărată minune pentru agitarea ces-tiunei, deoarece, acum ca niciodată, s'au confirmat mai tare și mai precis drepturile câștigate ale Românilor din Macedonia.

D-l P. P. Carp este un tip de om politic *sui generis* și face bine. In 1870 când a fost interpelat ca mini-stru de externe cu ocazia rășboiului franco-german de atitudinea Româ-niei etc. d-l P. P. Carp, în aplauzele șgomotoase ale Camerei, și în strigătele puternice ale tribunelor a zis: „Inima Românilor va fi acolo unde va falfăi drapelul francez!“

Inima d-lui P. P. Carp, ca și aceea a tuturor Românilor va fi acolo unde va falfăi drapelul Românilor. Fiți sigur, d-le director, de aceasta. Polemica de azi va fi trecătoare ca apa Dâmboviței, ca fumul vaporului!“

Darea de seamă a dep. V. Goldiș. In mijlocul unui mare auditor compus din alegătorii cercului Radna și în presența mai multor fruntași români din Arad, Lipova și jur și-a ținut dep. V. Goldiș în 10 l. c. n. darea sa de seamă în comuna Cuvin. Într'un discurs mai lung dep. Goldiș a vorbit despre activitatea și rolul deputa-ților naționaliști în dietă, atingând toate cestiunile dela ordinea zilei, între cari per-secuțiunea presei naționaliste, legile vo-tate de dietă și indeosebi despre faimoasa lege școlară a lui Apponyi. Dep. Dr. St. C. Pop. a vorbit pe larg despre sufragiu-ne universal. De închere s'a votat o rezoluțiune analoagă cu cele votate la adunările ro-mânești ținute până acum. o adresă către dietă, în care se pretinde introducerea vo-tului universal și următoarea telegramă adresată Maj. Sale:

»Din partea Românilor cercului e-lectorat dietal al Radnei, adunați astăzi în comuna Cuvin, primește, Majestate, expresiunea credinței lor în veci neștră-mutate și cel mai adânc devotament. Cu încredere într'un viitor mai frumos, Te salutăm, Majestate. ca pe marele prin-

cipe al sufragiului universal nefalsificat și ocrotitor egalității în drepturi a tu-turor popoarelor țării“.

Congresul bisericeii sârbești se va in-truni în curând pentru a lua la cunoștință hotărârea Maj. Sale în ce privește recenta alegere de patriarh. Maj. Sa — precum se comunică din isvor competent — n'a întărit alegerea episcopului Zmejanovici de patriarh. Prin urmare se va face o nouă alegere.

Rechemarea jandarmeriei austriace din Macedonia. Din Viena se anunță, că Guvernul comun austro-ungar a hotărât rechemarea jandarmeriei din Macedonia. Rechemarea nu se va face în mod subit, ci ofițerii austriaci vor obține un conce-diu nelimitat din care nu se vor mai re-intoarce în Macedonia.

Ministrul de finanțe al Franței, Gail-laux — spun foile maghiare — ar fi ră-mas »încântat« de progresele realizate de Ungaria pe terenul cultural și economic. O fi!

Ministrul de externe al rusiei Is-volski sosind Sămbătă la Marienbad, a fost primit într'o lungă audiență de regele Eduard al Angliei. Cele discutate stau în legătură cu visitele recente ale regelui Eduard, făcute la curtea imperială ger-mană și austriacă.

Tinerimea noastră.

(Studentimea.)

Câteva condee tineresti s'au încercat să schițeze poziția decăzută a tinerimii noastre universitare. Unii dintre acești tineri au arătat numai relele, cari băntue între studenți și-și exprimă îndurerăți in-grijorarea pentru viitorul neamului no-stru, care va fi lipsit de conducători cu-minți, harnici și devotați intereselor pu-blice naționale. Alții — și zceștia mai puțin — și-au dat silința în marginile pu-ținței lor, să schițeze anumite puncte pro-gramatice, cari ar avea menirea să îndrep-teze răul și să fixeze pentru tinerime a-numite mijloace, cu ajutorul cărora s'ar putea delătura toate cele anormale întro-ducându-se în sânul ei o viață nouă, din care ar răsări cu vremea adevărații și mult așteptații înainte-mergători ai cultu-rei poporului nostru.

La această discuție mă simt îndem-

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Epilog

la serbările dela Șimleu ale Asociațiunei.

— Urmare. —

Inchipuți-vă o clădire de 13 m. lă-țime și aproape 60 m. lungime (date ofi-cioase!), cu scenă într'un fund, și cu bufet restaurant în celalalt. La margini dealun-gul pereților, coridor, cu câte trei întăriri regulate, și altele de siguranță. Pe jos padimentat tot, cu scânduri rânduite, (șji-luite, cum s'ar zice în partea locului). De asupra, căpriori de grinzi înfășurați în hârtie colorată, coperiș de scânduri peste care o pânză groasă muiată în cătran. Putea să vină orice vifor!

Dar dinlăuntru pavilionului, — notele de poezie! In dreapta și în stânga înce-pând dela scenă, câte cinci loj încâpătoare — valoare de 25—30 Cor. în toată seara. (Totdeauna pline). Tot în stânga, încă o lungă-lungă lojă, cu flancuri enorme de hârtie înaintea fiecărui șezut — pentru presă! Toate lojile la înălțime de aproape 2 m. peste capet-le celor ce ședeau pe scaune, (à 6 cor.) și pe lavițe à 3—4 cor.

Și inchipuți-vă acum, lojele acestea mai înalte decât celelalte locuri, *acoperite toate cu lucruri de mână, în stil românesc!*

La spate, la intrare în loje, perdele. Si acestea multe cusute românește. De pe galeria lojelor atârnav în covoare grele de țesătură românească. *Peste ele, ștergere, invelitoare, scutece, și alte obiecte mai mici, toate pline de aiese și bogate chin-disituri, purtând pe un bilețel numele proprietarilor, care adese e și harnica lu-crătoare a lor. Când le-am văzut, întâiul meu gând era, că asta o fi expoziția etno-grafică!*

Pentru un Român verde e o deose-bită senzație, să se vadă înconjurat din toate părțile de artă românească. Numai când am intrat întâiașdată în catedrala dela Sibiu, am mai avut acest sentiment de — acasă.

Efectul este numai potențat prin tab-lourile frunțașilor bărbați selagieni, și de frunzarul verde, ce acopere unde n'au ajuns cusăturii.

Iar lumina electrică, care a fost in-stalată repede și foarte practic, aceste de-coruri deadreptul fac o impresie de feerie. Un tablou mai minunat decât orice teatru dela oraș mare.

A costat o muncă uriașă, (vrednică

de aceeaș reclamă ca și monografia! *Honny Soil* etc.) și un gust de rară finețe, dar comitetul a și fost mândru de opera sa. Nu știu din capul cui a răsărit ideea — de-l întrebai pe unul spunea că celalalt, atâta modestie! — dar a răsărit bine. Pe o scenă ca și aceasta să tot joci! (Și cu o sală ca și aceasta să tot taci banchete?)

Și cum spuneam, comitetul era mândru de opera sa.

In dimineața sosirei, adăpostit cum adăpostit, cer să fiu prezintat »comitetului« aranjator. Mă duce o copilă la — d. Ion P. Lazar.

Il găseșc, după oarecare căutare, la pavilion. Înălțat și de unul și de altul de mănecă, împărția porunci, și alerga când aici când acolo. Așa l'am văzut trei zile dearândul.

Il prind și eu.
»Baciale Lazar, ce facem cu asta, ce facem cu ceea?«

»Las că le isprăvim toate.«
»Da, tot să știu...«
»Hai numai să-ți arăt pavilionull!«
Și ni-l arată.

Era poate mai bine să las descrierea lui pe acum, s'o fac așa, cum mi-a făcut-o mie bacuil Lazar. Era desigur o descriere mai fidelă, și mai »plină de iubire«. Vor-bea doar creatorul despre creatura sa.

N'am îndrăznit să pun întrebări pro-zaice, în acele momente. Mai târziu am aflat numai dela alții, »istoria« pavilionului.

Truda de o lună de vreme. Ceartă cu Evreii, cari au dat materialul; umblare pe la cele 11 doamne și 4 domnișoare, cari au dat decorațiile; și nu te lași înșelate de unii, să știi linișțiti pe ceilalți — în adevăr pentru astea toate o lună de vreme nu-i prea mult, și nici 1000 de Coroane, cât au stat aranjatorilor la in-demână, nu-i peste cap!

Despre cheltuelile avute peste tot, — cestiie, ce-mi gâdile curiositatea ades — n'am putut să aflu nici mai târziu. Era peste poate să faci socoteli în pripă. De-sigur, însă, vom vedea undeva niște soco-teii măcar aproximative, — ca să putem și pe baza cifrelor, compune la capăt bi-lanțul general, și stabili mai ales contul profitului »material și moral«. Un lucru — stabilirea aceasta! — care astăzi încă nu se prea face, dar cât de curând se va face, fără încoială, cu multă băgare de seamă! Cât de curând, adevă atunci când adunările generale ale Asociațiunei, nu vor mai fi »serbări culturale«.

— Vorbiam însă de pavilion. Să ne întoarcem iar la el, și să-l mai sorbim o-dată din ochi — din ochii plini de jale,

nat să iau parte și eu, cu atât mai vartos, că vremurile grele, prin cari trecem astăzi cu toții, reclamă cu tărie fixarea cărilor, pe cari trebuie imperative, să înaintăm, pentru ca nu cumva vrășmășia timpului să ne împingă spre nimicire. Drept aceea voiu căuta să arăt mai întâiu cauzele cari au născut răul și în urmă voiu fixa în cadrul posibilității mijloacele, prin cari cred că s'ar putea stărpi răul.

Înțeleg și eu ca toți cei îngrijorați rostul tinerimii în viața unui popor. Știu, că tinerii vor fi conducătorii de mâne ai acestuia și că dela tenacitatea lor atâră trâinicia și virtutea în viitor a poporului. Tocmai din cauza asta trebuie să se pună pond deosebit pe creșterea tinerimii.

Întâia cauză, care după convingerea mea e cea mai cardinală, a decadentei tinerimii noastre e lipsa de cultură națională. Eșită în partea cea mai mare din școlă, cari nu-s ale noastre, unde nu se pune nici un pond pe cultura noastră, a ceastă tinerime devine absolut apatică față de tot ce-i curat românesc. Fizicește, ea aparține și mai departe corpului național al neamului nostru, dar sufletește privită din punctul de vedere al gândirii ei, ea nu se mai poate considera ca aparținătoare ființii pure naționale a neamului nostru. Intre păreții școlii străine, unde istoria se predă în mod preocupat și dușmănos nouă, tânărul nostru nu va avea ocaziunea să cunoască adevărul, cu atât mai vartos, dacă fiind ușuratic și neserios, nici nu va căuta să descopere acest adevăr, așa că după ani de zile sufletul său se va afla într-o stare absolută de metamorfozare. Spiritul lui corcit nu va mai avea puterea să selecționeze tezele adevăratei culturi, care să corăspundă adevăratei lui chemări. Ba mai mult, el va deveni dușmanul culturii noastre, dușmănie născută în sufletul lui prin propagarea unilaterală a culturii străine egoiste. Această dușmănie însă nu și-o va manifesta imediat pe față, fiindcă se teme de anumite prejudeții, cum li-ar zice el, ci se mulțamește deocamdată s'o desconsiderare prin sarcasm și satiră infumurată. Acesta e adevărul real și altul nu. Ori cât ar căuta să susțină cineva contrarul se înșală, fiindcă judecata lui nu va fi decât păreri nutrite de aparințe.

Dacă unii tineri, cari au studiat în școli neromânești, dușmane culturii noastre și au devenit totuși Români mari, nu se esplică decât prin faptul logic, că acești cu minte luminată, cu simțăminte înalte și cu dragoste, moștenită din părinți, pentru cultura și naționalitatea noastră — n'au căutat să rupă nici odată legătura genuină națională a neamului nostru. Conduși mereu de spiritul lor superior au stat în continuă legătură cu tradițiunile, obiceiurile și cu toate manifestațiunile sufletești ale poporului român. Dacă nu fizicește, dar sufletește au luat todeauna parte la durerile și bucuriile neamului românesc.

Deci să nu ne înșele aparența, ci să judecăm logic și cuminte. Să înțelegem dară, că prima cauză, care înțelegem cărătenia genuină a spiritului și ființei naționale a tinerilor noștri, e cultura străină care eschide căldura națională.

A doua cauză a decadentei tinerimii noastre e sistemul anormal de guvernare din țara noastră. Regimul nedrept i-a făcut pe mulți tineri nepăsători, apatici și neîncrezători într'un viitor mai bun. Pesimismul acestora s'a prefăcut într'un fel de obicinuință egală cu nebulnia, care râde când altul plânge și plânge când altul râde.

Decât, asta-i alta căciulă — felul cum discută Românul — acum e să spunem ce discută? Ce a discutat la Șimleu.

In desnădăjduirea lor acești tineri și-au uitat, că însuflețirea, munca și cultura sunt elemente de luptă, cari răstoarnă încet dar sigur ori ce forme învechite de stăpânire primitivă și de nedreptățire. Ei nu mai cred în vraja luptei pentru libertate, ci spiritul lor tacit visează deja moartea lașă a sclavului slăbit de greutatele ce-i apasă corpul și sufletul. In inima lor nu există decât o singură durere, durerea lor proprie, strămtă, egoistă, uitânduși cu totul de durerea celor mulți, cari așteaptă încurajare. Mărginiți cum sunt și necinstiți ei nu știu ci în istoria popoarelor nu apatia, ci lupta intensiva spirituală a răsturnat toate peștele de nedreptățire ale celor răi.

A treia cauză a răului stăpânitor e lipsa de simțăminte adânci naționale în sufletul tinerilor noștri. Aceste simțăminte se nasc de-odată cu individul și nu pier decât de-odată cu el, ele nu tolerează aberațiuni nenorocite dela flinta curată în care își au sălașul. Adăpate din dureri nesfârșite și întărite de împrejurările măștere ale vremii, în care trăesc, ele fac din individ un bărbat conștiu de chemarea sa, care nu se înfrică de nici o aparență, pe care nu-l ține în loc nici o piedecă, ci încrezut în destoinicia sufletului său întărit, merge cu bărbăție înainte, înfruntă cu îndărjire toate primejdiiile și nu se retrage decât când învinge. Pildă sunt Slovacia. Ei trăesc aproape în aceleași împrejurări ca și noi, dar ne putem noi asemăna în privința simțămintelor mari fanatice cu aceștia?

A patra cauză e creșterea rea, ce se dă în familia noastră tinerilor în privința simțămintului național. Cauza asta a fost amintită și de confratele S. Dan în reflecșiile sale asupra tinerimii noastre, reflexii pe cari — mărturisesc sincer — le-am trecut cu vederea fiindcă, întâmplător, n'am avut ocaziunea, să cesces numerii respectivi ai «Gazetei», dar pe cari le cunosc în estrasul din «scrisorile» confratelui Dobrescu. D-l Dan are toată dreptatea. Nu-i nimic mai adevărat ca faptul, că în foarte multe familii române se dă o creștere absolut greșită viitoare generații. Cuvântul străin, care răsună în aceste familii, lectura străină care se desfășură la aceste vetre, cultura străină care se înfiripă în aceste cercuri familiare au o influință desastroasă asupra sufletelor tineri, cari cresc în aceste familii.

Străbateți numai în aceste familii, — dacă se poate pe furis fără șgomot, pentru ca să nu fiți observați, — pentru că altfel ați da naștere la temeri provenite din prejudeții — și veți fi amețiți de atmosfera turbure, ce stăpânește aceste vetre. Și mergeți și mai departe: faceți concluziunile logice, cari trebuie să urmeze neapărat din o astfel de creștere. Nu veți ajunge imperative la convingerea, că aceste familii, sau mai bine aceste generații născute din astfel de familii, nutrinde și păstrând aceleași vederi și aberațiuni, — vor forma cu vremea caste întregi, cari vor eschide în parte sau de tot sau cel puțin vor falsifica puritatea ființei noastre naționale?

Tot în legătură cu aceasta trebuie, să spun, că nici școlile noastre nu și implinesc pe deplin chemarea. Într'unul sau cel mult în două gimnazii se pricepe numai pe jumătate menirea generațiunei tinere, în celelalte această pricepere s'a coborât sub zero. Să nu mi se impute cumva, că așa pretinde să se facă în gimnaziile noastre politice. Asta ar fi o stupiditate, care

n'ar avea alt rezultat decât nimicirea respectivului institut cultural. Dar în cadrele istoriei, în marginile literaturii române se pune oare destul pond pe creșterea în spirit național a elevilor? Nu. Hotărât nu. Din contră cunosc atâți tineri cari au terminat gimnaziile românești și n'au idee de viața unui lăncu, de strălucirea spiritului unui Bărnățiu, de munca fără hotare a unui Bariț, de rolul în viața noastră a unui Șaguna, a unui Șulut, etc., cu toate că aceștia toți au jucat rol în istoria patriei noastre! Cine ar putea afirma, că astfel de prelegeri predate academic, cu tact și cu sânge rece și nepreocupat, n'ar avea loc în gimnaziile noastre, cu atât mai vartos, că însuși procurorii maghiari au ajuns să recunoască, că lăncu a fost un luptător idealist?... Mi s'ar reflecta, poate, că elevii găsesc toate acestea în bibliotecile respectivului liceu. Da, numai cât la asta își trebuie poftă de cetit și îndemn. Îndemnul însă nu-l poate da decât profesorul, care trebuie să și facă din asta o datorie.

Cutez dară, să afirm, că în mire parte familia cu ignoranța ei și în parte și școala noastră — aceasta însă inconștiu — sunt cauzele desorientării tinerimii noastre.

(Va urma).

Imposanta adunare populară din Brad.

(Raport special al „Gaz. Trans.”)

— Fine. —

La invitarea prezidiului i-a apoi cuvântul la ordinea zilei »situația politică« deputatul național al cercului Boroșineu, Dr. Ioan Suciu.

Îndată prin primele sale cuvinte, prin care aduce adunării frățesc salut din partea fraților din cercul Ineului, d-l Suciu câștigă simpatia poporului ascultător.

Și ei »legați de glic« sunt ca voi. Și într'un elan de inspirație d-l Suciu explică poporului ce înseamnă »glic« Românului.

»Tot la un loc să fie fost cimiterile, morminții satelor noastre resfirate? De sigur că nu, ci schimbat'au locul îndată-ce morminții vechi plini erau. Cine ar fi acela, care să-mi arate un petec de pământ, unde pe sigur se poate susține, că acolo nu zac osămintele d'ale moșilor-strămoșilor noștri! Ș'apoi unde n'au fost morminții, acolo de sigur că au fost câmpuri de luptă, cari special aici între munți dese au fost.

Astfel abia mai poate exista pe aceste locuri mărețe un petec de pământ care să nu fie sfințit prin oasele și sângele părinților noștri, cari în decursul atâtor veacuri apuse s'au jertfit pentru țară și patrie.

Și chiar de-ar fi, și acel mic petecel de pământ udat este de mii de ori cu stropi de-ai sudorii crunte, cari au picurat de pe obrăjii părinților noștri prinși la plug, lucrători în robotă în șirul veacurilor triste.

Nu-i glic, care să nu conțină un atom din oasele lor, din sângele lor și din crunta sudoare a iobăgimei.

De aceea-i Românul pretutindeni »legat de glic«, ce nu-i alta, decât cel mai curat patriotism.

Nicăiri popor mai cu pietate față de trecutul ținutului său și față de părinții săi jertfiți, nu este și de aceea cuvintele oratorului au pătruns adâncul inimei flecăriua, ochii tuturor scilipeau de duioșie.

Cu o întorsătură d-l Suciu trece a

arăta răul mare, care silește chiar și acest popor, altcum atât de strâns legat sufletește de glic strămoșească, ca să și părăsească vatra și să ia calea spre America și alte țări.

Trece apoi la schișarea situației politice, care o face foarte nimerit, prin o asemănare.

»In multe comune s'a întâmplat una ca asta: Unul ori doi-trei bogățani, dedați la aceea, ca toate după voia lor să se întâmple în sat și tot hotarul numai spre folosul lor să rodească, — într'altel și acel abuz și-l permiteau, că ținea unul singur câte 50—80 capete de vită pe iarba comună. Simțind ei, că asta nu li se va suferi multă vreme și că incolțește între cei scurtați dorul d'a introduce și în păscuirea pășunii proporție dreaptă, adică după pământ și după sarcinile purtate, — iată cum au isbutit a păcăli sărăcimea. S'au dus pe la cei mai slabi și mai rămași de pricepere și au cumpărat dela ei cu câte 10—30 floreni dreptul lor din pășunea comună. Aceștia sărmanii nici nu știau, ce vând ei. Destul că bogățanii nesățioși au ajuns a se putea ei fali, că azi cu drept folosesc singuri numai ei cu turmele lor pășunea, pentru că e singur a lor numai cumpărată pe bani dela nepricepute.

Așa-i și cu drepturile cetățenești.

D-l deputat Suciu esplică apoi pe înțelele poporului nădejdiile legate de introducerea votului universal și combato tendințele celor dela putere, cari ar dori să falsifice, prin diferite legi, votul universal promis.

»Vi-am amintit oasele strămoșești și sângele părintesc vărsat, cari au îngrășat ținutul vostru muntos. Să nu uitați însă, că întreaga Euro, a e presărată de oase românești, de oasele eroilor fără nume, cari în atâtea războaie, cari le-a purtat casa habsburgică cu țări străine, și-au dat viața pentru Stăpânul lor ocrotitor, pentru moși-strămoșii Regelui nostru glorios. Toți acei căzuți în luptă muriau cu nădejdea în sân, că în ține din credința lor cătră patrie și Tron o să răsără pe sama urmașilor lor: libertatea, asemenea îndreptățire în patria comună și prin aceste — frățicitatea între popoare.

Să credem, să sperăm, că vremea s'a implinit...

Incheie cu o apostrofare a celor prezenți îndemnând pe toți, ca la chemarea fruntașilor lor să și implinească fește-care și pe viitor datorința sa de Român, demnă de trecutul acestor ținut.

Publicul mare ascultător a ascultat cu viuă atenție discursul d-lui deputat Suciu și l'a remunerat cu vii și dese aclamări.

După d-l Suciu a luat cuvântul părintele Petru Rimbaș, parochul Bradului, un tip de preot român vrednic, plin de iubire de neam și de însuflețire pentru idealurile naționale. D-l Rimbaș după o frumoasă motivare a prezentat adunării următorul proiect de concluz:

»Poporul român prezent în adunarea publică, ținută la 19 Aug. n. a. c. în Brad, dă din nou expresie dorinței și așteptării sale, că votul universal să fie cât mai urgent înarticular în lege, și că acea lege să asigure tuturor cetățenilor țării drept de vot, egal, fără restrângeri, eseriat secret.

Introducerea sufragiului universal în formă nefalsificată și arondarea justă și proporționată a cercurilor electorale, le pretinde principiul egalității cetățenilor, care de va fi știrbit, temelgia statului întreg va fi știrbită.

cărilor de deșteptare culturală! In adevăr, numai la începutul deșteptării noastre s'a mai putut constata aceasta situație normală: să stea în fruntea unei mișcări acela care e mai chemat pentru a o săvârși!

Și nu numai e chemat, dar e aproape dator.

Da, e dator. Astăzi încă numai o datorință morală, va să zică ușor de nebagat în seamă, mâne însă o datorință impusă, o datorință fără de a cărei implinire preotul nu va fi preot și dascălul nu va fi dascăl.

O cestiune asta — activitatea culturală, ce preotul va trebui tocmai în urma carierei sale s'o săvârșească, dacă nu vrea ca »oficiul« lui să fie un oficiu fără de rost și de prisos, — despre care se poate vorbi mult și nu în zadar, cu altă ocazie mai solemnă. De-ocamdată ne-am ocupat cu ea, numai fiindcă la Șimleu, cestiunea aceasta a fost obiect de vie discuție. Acolo însă ea n'a putut fi pătrunsă în adânc, fiindcă, vorba de mai înainte, comitetul era așteptat de amfitrioane îngrijite să nu li-se uște fripturile, și n'a putut fi pătrunsă în adânc mai vartos fiindcă n'a îndrăsnit nimeni s'o pună cestiunea de tot deschis, fără înconjur, așa de verde cum e pusă

în rândurile subliniate de mai la deal. Acolo s'au făcut numai aluzii, cam domoale. Acolo cei ce s'au adresat cătră preoți și învățători, s'au adresat ca rugăminti și cu »apelări«. Acolo s'a pus chiar greșit cestiunea, cerând un învățător premii d'a capo, pentru răspândirea culturii în popor.

Cetiți numai raportul, la care v'am îndreptat.

Mai aflați acum numai, că aceasta a fost cestiunea care a pasionat mai mult la a doua ședință. Și cu toate că asta a pasionat mai mult (bunăoară profesorul V. Ștefanica a vorbit foarte energic, aproape aspru) era totuși curios să vezi cum se ferea și unul și altul să spună tot ce avea la inimă. Măcar că avea foarte mult câte unul.

*

Era, de altmintrea, lupta idealismului cu materialismul, ce amenința să isbucnească. Auziai păreiri timide: preotul și învățătorul nu-i dator să facă nimic dacă nu-i plătit imediat cu bani; și dacă-i dator nu e mai dator nici el decât altii. Auziai apoi pe ceilalți: ba, e dator!

Nici unii, nici altii însă nu știau să spună: de ce e dator, sau nu? Ori dacă o știau chiar, n'aveau tărie s'o spună încăpăținat! Timid, șovăitor, vorbea fiecare.

V.

A doua ședință.

Precum știți, la adunările generale ale Asociației, a doua ședință nu-i tocmai așa o curată formalitate ca și cea dintâi. Când diferitele comisii își fac rapoartele de censure asupra diferitelor rapoarte ale comitetului central, se poate încinge puțină discuție — câtă permit cele două trei clasuri până la prânzul ademenitor, și neastâmpărul greu de potolit al comitetului în dreapta și în stânga... Asemenea, se mai poate face nițică vorbă »neoficială«, și la sfârșit, sub titlul de propunerii.

Din nefericire însă, cum în viața particulară Românul are mania ultimului cuvânt, în viața publică are tocmai mania contrară: mania primului cuvânt! In urma acestei manii, la propunerii nime nu spune ce ar trebui spus, și la celelalte discuții spune tot ce n'ar trebui spus. Ei, ce să-i faci; dacă-i Român!

Adunarea decide înaintarea unei adrese în acest sens către casa deputaților. Cu compunerea acelei adrese încredere biroul, iar cu prezentarea pe deputatul cercului electoral.

Această propunere s'a primit cu unanimitate între animate aprobări.

Fiind obiectele ordinii de zi rezolvite, d-l Dr. Ioan Papp, ca președinte al adunării rostește un scurt dar frumos cuvânt de încheiere în care roagă poporul adunat să părăsească locul adunării în ordine și cu demnitate, — apoi laudă însușirea femeilor, în special a damelor române din Brad și jur, cari au luat și ele parte cu multă însuflețire la adunare, precum totdeauna lucră și simțesc românește.

Incheierea adunării la 2 1/4.

Deputatul Ioan Suciu a parcurs în 20 August cu trăsura satele de pe drumul Brad—Băița—Deva și în special de Băițeni s'a despărțit cu promisiua:

Nu peste mult întâlnire în Băița.

Raportorul.

„Fraternizare între români și unguri“.

Sub titlul acesta cetim în »Bud. Hir- lap« de azi următoarele: În ziua de Sf. Ștefan, »Uniunea corală ungară« a organizat o serbare la care a fost invitat și corul societății corale ungare din București. Odată cu acest cor au sosit, fiind invitați și mai multe familii remănești din România. Românii au vizitat împreună cu membrii societății corale ungare din București curiozitățile din Budapesta și au lunt parte și la solemnitatea obicinuită a Sf. Ștefan.

Președintele Uniunii corale ungare din Ungaria aflând de bunele raporturi dintre românii și ungurii din București, a oferit așeză un banchet în onoarea bucureștenilor, banchet la care au fost invitați și excursioniștii români. Seria toasturilor a fost deschisă de d. Iosef Zseoy, președintele uniunii corale ungare din Budapesta, care a salutat pe români ca pe membrii unei națiuni cu care ungurii au trăit în raporturi de alianță pe timpul principelui Georg Rakoczy, raporturi cari au slăbit însă acum din cauza urei provocate de anumite cercuri în mod artificial.

Oratorul constată însă din faptul, că salută și români în cercul societății ungare din București, că în cercurile societății române n'a dispărut încă amintirea luptelor comune dintre unguri și români. Constată în același timp faptul înbucurător, că găsește și dincolo de Carpați adepți ai ideii, după care cele două națiuni vecine sunt prea legate într-o apărare dreaptă a lor naționale și de stat ca să renunțe la amicitia dintre ele.

La acest salut a răspuns d. Dumitru Stănescu în termenii următorii:

»În urma apelului societății corale ungare din București au venit să viziteze Budapesta și mai mulți funcționari și industriași români. Ne bucură, că putem fi aici și că ne am putut convinge de simpatia ce o aveți pentru noi, convingerea pe care o vom păstra la reînnoirea noastră în patrie. Doresc, ca și d-voastră să ne țineți în această bună amintire«.

Toastul, zice »B. H.« a fost salutat cu aplauze furtunoase și muzica și corul societății au intonat marșul lui Rakoczy. A vorbit apoi d. Nic. Constantinescu, care a preamărit cântecul maghiar, zicând

Parcă ținea mai mult să dea de știre ce-lulalt: uite, sânt și eu aci, — dar ce anume vreau, singur nu știu.

Eu unul aș preferi să se ia de cap idealismul cu realismul, decât »lasă-mă ca să te las«, ce adăpostește o completă nefacere. Ce folos de desinteresare dacă n'o mai poți deosebi de neinteresare.

Tot așa un moment de înclăștare sufletească a fost acela, când un învățător vorbea de cearta între preot și învățător, ca de o piedecă a activității culturale la sate. Iarăș se vedea pe fața tuturor grija nu cumva să se înciripe o discuție mai aprinsă, o ceartă. Președintele însă a știut-o înăbuși în germene.

(Mă plâng aci, de neorânduială, ca să nu zic mai mult, cum se fac discuțiile cu astfel de prilejuri!!)

De-aceiași soarte avu parte încă o temă. Tema sulevată de părintele Păcaș: de a căuta să promovăm interesele materiale ale țărânilor prin »Astra«, dacă vrem să o câștigăm pentru »Astra«! Aceiași cauze, tema prea timid susținută, groază de discuție, graba cea mare de a trece mai departe. Zău, păcat de treabă. Va veni o

între altele, »că n'a auzit încă un cântec asemenea celui ce l'a auzit acum și n'a văzut încă națiune care să se entuziasmeze pentru un cântec, ca națiunea ungară«. Toastul a fost salutat cu mare entuziasm. Capela a intonat apoi un cântec românesc, care a provocat de asemenea furtuni de aplauze. Au mai urmat apoi și alte toasturi de ambele părți.

»Intre păhare« — se spune multe... verzi și uscate.

STIRILE ZILEI.

— 11 August v.

Ziua nașterii Maj. Sale Monarchului a fost serbată cu mare pompă bisericească în Sibiu și Blaj. În catedrala din Sibiu s'a oficiat serviciul divin de însuși I. P. S. Sa Mitropolitului Ioan Mețian cu mare asistență. În Blaj s'a celebrat sf. liturgie din partea Venerabilului Capitlu și s'a dat în curtea Escelenței Sale Mitropolitului Mihail o masă festivă. I. P. S. Sa n'a luat parte la serbare fiind cam bolnav.

Congresul studenților români. Din Iași se anunță că congresul studențesc va avea loc cu siguranță la Iași în zilele de 7 și 8 Septembrie v. Se crede că vor participa 400 de studenți români din toate țăările locuite de români. Ședințele vor avea loc la teatrul național. Se crede că vor sosi în Iași și d-nii Delavrancea și Maiorescu, cari vor ține studenților câte o conferință cu subiect național.

La alergarea de cai aranjată acum două săptămâni de ofiterii escadronului de cavalerie staționat în Râșnov a obținut — precum ni-se comunică — premiul prim d-l sublocotenent Zeno Pușcariu, care a câștigat premiul prim în acest an și la alergările din Sibiu. Tânărul oficer român este fiul d-lui jude de curie i. p. Dr. I. Pușcariu.

Noul metropolii în Macedonia. Din Constantinopol se anunță că exarchatul bulgar pregătește o notă către Poartă, pentru a cere conform firmanului din 1870 și în baza demersurilor făcute de exarhat, aprobarea creării unui sinod. În această notă se va exprima apoi dorința de a se înființa 10 noi metropolii în Macedonia și vilaetul Adrianopole. Actualmente sunt în Macedonia 7 metropolii bulgare.

Pentru masa studenților români din Brașov s'au făcut următoarele contribuții: d-l Petru Scheeser suma de 20 cor. în loc de cunună pe mormântul regretatului Tache Stănescu; d-l Axente Moșoiu notar în Bran 10 cor. în loc de cunună pe mormântul nepotei sale Elisa Matei n. Comanicu și banca »Șercăiana« din Șercaia 50 cor.

Primească generoșii donatorii sincerile noastre mulțămite. — Direcțiunea școlilor medii gr. or. rom. din Brașov.

Necrolog. Ni-se comunică că Sâmbătă a încetat din viață Alchibiade Sardelly, directorul celui mai vechiu ziar grecesc din București »Iris« în etate de 42 ani, stabilit în urma conflictului greco-român în Brașov.

Dela magistratul orașului primim spre publicare următorul avis: În timpul din urmă consumul de gaz atât pentru iluminare cât și pentru industrie s'a urcat foarte tare, încât tot gazul ce se produce în uzina de gaz orășenească cu aparatele și mașinările esistențe — se vinde de nu

vreme, când problema atinsă de părintele Păcaș, va stârni încă multe valuri!!

Peste tot acestei ședințe de a doua zi trebuie să i-se dea toată importanța și tot răgazul. Altfel își perd tot rostul adunările generale. Dările de seamă se pot face și controla tot așa de bine, chiar mai bine, și în scris, de-acolo din Sibiu. La ședințele acestea, trebuie să se facă cât de multă — discuție! Chiar o încăierare mai bucură, decât lipsa discuției!

A doua ședință deci nu trebuie strâmtorată între orele 10—12 înainte de amiază, ci lăsată pe toată înaintea de amiază și dacă e nevoie și toată după amiază.

Trebuie dat teren discuției, mai cu seamă între împrejurările de acum. În presă, la noi nu se mai pot porni largi discuții serioase. Cauzele — să rămână. Chiar dacă se pornesc, și se ivește o ide nouă, ea nu se poate impune. Când ar fi să se ia hotărâre — la adunarea generală — discuția tot ar trebui luată iarăș dinainte. Va să zică tot acolo ajungem.

Incheiem cu dorința mai multora: pe viitor mai mult timp pentru discuții, și în discuție poziții mai hotărâte!

S. C. D.

rămâne nici un prisos Facem deci atenție pe toți aceia, cari intenționează a instala de nou respective a introduce gaz fie pentru iluminare, fie pentru vreo industrie, că pentru instalațiuni nouă de gaz nu se mai poate da gaz, până ce nu se va reconstrui uzina de gaz ezistentă respective până ce nu se va reedifica uzina de gaz orășenească după cum s'a plănuțit deja. Asupra acestei chestiuni va decide on. reprezentanță orășenească.

Opera »Quo vadis«. Se știe că romanul lui Tolstoi »Invierea« a fost dramatizat, de asemenea s'a făcut din el și libret pentru operă. E vorba ca și din Quo vadis? al lui Sienkiewicz să se facă o operă muzicală. Întâiul care a apărut în public cu o dramă Quo vadis? a fost fiul Sahrei Bernardt, iar după el marele duce rus Constantin Constantinovici. Dânsul a publicat anul trecut o dramă »Quo vadis?« Acum Henri Cain a scris pentru Jean Nougis un libret pentru o operă »Quo vadis?« (Opera va fi reprezentată în Monte Carlo în stagiunea viitoare.

400 lucrători excluși dela muncă. Din Budapesta se anunță că între lucrătorii și patronii fabricelor de chereștea s'a deschis de mult o puternică campanie. Patronii au respins toate cererile lucrătorilor pentru îmbunătățirea situației lor, amenințându-i cu excluderea totală dela lucru. Acum patronii aflând că lucrătorii țin conferințe pentru ai s'li să le mărească salariile și-au pus planul în aplicare. Sunt excluși dela muncă 4000 lucrători. E de prevăzută o luptă puternică, deoarece lucrătorii sunt hotărâți să nu cedeze până nu li-se vor împlini cererile.

Mișcarea tinerilor ruși. La departamentul poliției din Petersburg s'au primit denunțări cum că în urma succesului raportat de mișcarea tinerilor turci, au început să se formeze și în Rusia comitete de tineri ruși cari își propun să facă propagandă revoluționară în armata rusă. Poliția a făcut numărtoase arestări și perchiizițiuni în legătură cu acest denunț. Mișcarea revoluționară prinde teren din ce în ce mai mare în armată.

Telefonul fără fir. »Kölnische Zeitung« află din New-York, că directorul societății radio-telefonice Duforest a iscălit un tratat cu guvernul francez spre a lega prin telefonul fără fir turnul Eiffel de 300 de metri din Paris cu edificiul »Abletse« din New-York, care are 46 etaje. Ministrul de război a primit acest tratat, și acest telefon va fi pus în activitate după doi ani.

Adânc întristații: Victoria și Mihail T. Stănescu cu copiii: Hareti, Mihail, Marioara, Gheorghe, Dimitrie; Zoe și Gheorghe T. Stănescu cu copiii: Gheorghe, Ionel; Maria și Dr. Ioan Cloaje; Ecaterina și Inginerul Aurel Beleş cu copiii: Ionel, Aurel; Elena și Inginerul Vasile T. Stănescu cu copiii: Ionel, Vasile; Lucreția și Dr. Dimitrie T. Stănescu; Elena și Dr. Iosif Blaga cu fiica lor Marioara; Sofia și Dr. Eudoxiu Procopovici; Eugenia și Dr. Isidor Bodea cu copiii: Eugen și Cornel, Hareti și Dr. Mindor Bendevski; Maria G. Stănescu, familiile Mihail G. Stănescu, Nicolae Stoicescu, Maria G. Bureția, Vasile G. Bureția, Theodor C. Manciu au durerea a vă anunța încetarea din viață în ziua de 7 August c. orele 10 p. m. după lungi și grele suferințe a prea iubitului lor

Tache Stănescu

comerciant
în etate de 78 ani.

Și vă roagă să binevoiti a asista la ceremonia funebă, care se va oficia Sâmbătă în 9 August, orele 4 p. m. Cortegiul funebru va porni dela locuința sa din Str. Golești Nr. 22 la biserica Sf. Vineri și de acolo la cimitirul Vișoara.

Floști, August 1908.

Varietăți.

S'au găsit oameni, cari să protesteze împotriva fășelor pahare pline cu bere. Studenții bavarezi nu mai voiesc să bea din paharele cari au două părți bere și una gulerul de spumă.

S'a și format o societate între tinerimea universitară, care respectă și pe Bachus între zeii antici, o societate împotriva gulerelor de spumă, care de obicei

întră în punga negustorului. Făcând socoteala societatea a constatat, că în fie-care an publicul bavarez e frustrat de 5 milioane franci.

Kölnische Zeitung ne dă o dovadă de activitatea acestei societăți studențești: un chelner a fost pedesit cu 8 luni închisoare și 1000 mărci amendă.

Iată un frumos exemplu. Publicul e, se vede, peste tot deprins ca în lucrurile cu cari își face de cap să nu pretindă să i-se respecte dreptul său. Destul de rău.

Societăți similare ar trebui să se facă și pe la noi — și nu împotriva »habelor« goale, ci și împotriva tuturor beuturilor bolezate.

Un delegat la congresul de pace, care se ține în Londra, a propus să se suprimă toate jucăriile de copii cu caracter militar, adică: soldați de plumb, săbii, puști, căști, tunuri etc.

Ar fi însă cam greu să te pui împotriva lor, împiedecând publicul de a mai cumpăra aceste arme primejdioase... Pe de altă parte ar fi greu să le oprești din comerț — fiind-că în cazul acesta ar ajunge la adevărata înflorire negoțul de contrabandă cu călușei și cu puști. Pentru ca să poți face o asemenea mare schimbare, trebuie să stai de vorbă mai întâi cu cei interesați, cu copii, prin excelență milităroși.

După cum se vede, chestiunea întâmpină în rezolvarea ei mai multă greutate, decât se presupunea. Antimilitariștii s'ar mai putea adresa părinților, interesați din punctul de vedere economic — și chiar atunci s'ar putea începe operația înlăturându-se deocamdată numai armele cele mai primejdioase, cum sunt tunurile și pușculițele, iar trompeta și calul ar mai putea rămâne, nefiind deocamdată primejdia tocmai amenințătoare.

M.

Glume.

— Unde pleci vara asta?
— La Cămpulung.
— De ce nu la Sinaia?
— Fiind-că atunci era să mă întreb de ce nu plec la Cămpulung!

Un proprietar dela Constanța își recomandă vila unor vizitatori cari veniseră s'o închirieze.

— Și băgați de seamă, dacă odaia asta ar avea fereastră în fund... s'ar vedea marea!

— Cum! tu vorbești cu această secătură?

— Da, știu bine... e o canalie... dar este atât de bine crescut!...

ULTIME ȘTIRI.

Gablonz, (Boemia) 24 August. Aseară au avut loc numeroase ciocniri între Germani și Cehi. Știri din isvor german arată că Cehii au fost provocatorii scandalului tăbărând cu bastoanele asupra Germanilor. Mai mulți Cehi au fost arestați. S'au găsit la dânsii pietre și bastoane.

Constantinopol, 24 August. Pe câmpul Libertății se va ridica un monument pentru comemorarea restabilirii constituției. Pe acest monument vor figura și numele junilor turci, cari au luptat pentru schimbarea situației, între cari și Niazi-bey și Enver-bey.

Constantinopol, 24 August. Poarta a cerut invoirea guvernului român spre a numi pe directorul biroului de corespondență la ministerul de externe Sefa bey ca ministru Turciei la București.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor respons.: Victor Branice.

Wällischhof,

sanatoriu aranjat — după sistemul Dr Lahmann — cu toate întocmirile moderne ale terapiei fizicale și dietetice; 1/2 oră depărtare dela Viena în regiune romantică și sănătoasă. Posta și telegraf: Maria-Enzensdorf bei Wen.

Cu deslușiri și prospecte stă la dispoziție direcțiunea și medicul șef al stabilimentului:

Dr. Marius Sturza

Banca Națională a României.

Situațiune sumară.

1907 4 August		1908 21 Iulie	2 August
A c t i v :			
111.226,800	78249300 Reser. metal. aur 87775860	125.205,009	125.075,860
	32977500 „ Trate aur 37300000		
1.162,157	Argint și diverse monede	861,968	756,691
80.993,771	Portofoliu Român și străin.	54.945,584	64.392,989
10.271,550	*Impr. contra efec. publice 8381800		
23.206,285	„ „ in cont-corent 17450707	25 973,798	25 835,507
11.999,924	Fonduri publice	11.999,924	11.999,924
15.806,084	Efectele fondului de rezervă	15 480,553	15.480,553
3 253,121	Efect. fond. de amort. imob. și mater.	3 216,621	3 216,621
5.893,177	Imobile	5 953,521	5.953,537
638 042	Mobilier și Mașini de Imprimerie	700,008	700 008
206,900	Cheltuieli de Administrațiune	199,209	210,332
110 565,749	Depozite libere	110.085,509	110.201,809
21.102,500	Conturi curente	23.822,147	18 291 657
24.936 972	Conturi de valori	26.492,694	26.031,121
421 263,002		404.936.545	408.128.609
P a s i v :			
12.000,000	Capital	12.000,000	12.000,000
23.051,453	Fond de rezervă	24.928,807	24.928,807
3.473,646	Fondul amortis. imob. și material	3.734,034	3.734,034
269.732,390	Bilete de Bancă în circulațiune	251 746,930	254 753 770
2.077,070	Profituri și pierderi	2.190,642	2.190,642
362,694	Dobânzi și beneficii diverse	250 623	319,547
110 565 749	Depozite de retras	110 085,509	110.201 809
421.263 002		404.936.545	408.128 609
	Scomptul 5%		
	* Dobânda 5 1/2%		

Nr. 13849—1908.

Publicațiune.

La administrațiunea silvanală orășenească din Zizin-Șanț este de ocupat un loc vacant de pădurar Cl. II.

Plata anuală este de 500 cor.; dreptul provăzut în §. 116 a statutului de organizare orășenesc, adică dreptul de quinquenalii fixate cu 100 cor. bani de cuartir sau cuartir în natură; haine în natură; pașal de 12 cor. pentru cisme și 24 metri lemn de fag.

Aplicarea se face provisoriu pe un an de zile; dacă însă serviciile prestate sunt multămitoare, atunci îndată urmează aplicarea definitivă.

Petenții, cari posed esamenul de pădurariu, să-și serie rugările cu mâna proprie și arătând cari limbi le cunosc și alăturând și atestat de moralitate și altul despre sănătatea fizică — să-și presente rugările — adresate către Magistrat — la oficiul silvanal orășenesc cel mai târziu până la 15 Septemvrie 1908.

Brassó, în 15 August 1908.

Magistratul orășenesc.

Mare deposit

de lemne de foc.

Am onoarea a atrage atențiunea On. public asupra depositului meu de lemne de fag, care le vând.

Stânjinu, 4 metr, cu 28 cor.
1/2 stânjin cu . . . 14 cor.
dus acasă.

Comande se primesc la: Direcțiunea HOTEL CONTINENTAL, Telefon Nr. 132; S. Fülöp, cofetăria Strada Vămei Nr. 7; Magazinul Eng. Salamon, Strada Porți nr. 33.

Cu toată stimă

Petru Popovici.

283,1—3.

Avis!

La o familie bună în Strada Spitului Nr. 66 part r. se primesc **Școlari în cuartir cu întreaga întreținere.**

Condițiuni favorabile, unde pot a-și însuși totodată limba maghiară și germană. (291,1—3.)

La o parte cu condeii!

Industria engleză au adus în comerț o mașină de scris de clasa primă și totuși ieftină

Mașina de scris „Moya“

costă numai **200 Coroane.**

Plată în rate mici 20%, mai mult. Este egală cu mașinile de scris cele scumpe. „MOYA“ are litere vizibile, claviatura tare, este fabricată din oțel englezesc fin. Manipulațiunea este foarte simplă. După un exercițiu de 24 oare poate și un copil scrie cu „MOYA“.

La cerere prezintă mașina reprezentantului nostru „Vertrieb ausländischer Neuheiten“.

Abtheilung für Schreibmaschinen

Budapest, VII. Dembinszky-utca 28.

Chibrituri

Lampă de noapte, lumânări

de prisos!

„PATENTA LUMEI!“
(WELTPATENT)

„Victoria“ Aparat electric, care se aprinde de sine!

O presiu e dă foc și lumină. Ușplutura durează un an, costă numai 50 bari și se capătă ori și unde.

Elegant nichelată Cor. 8.—
trimite cu rambur-ă (5 36)

„Vertrieb ausländischer Neuheiten“

BUDAPEST VII., Dembinszky-utca Nr. 28.

Garanțe îndelungată. Garanție îndelungată.

Rebat mare pentru vânzători!

Nr. 12836/1908.

Publicațiunea unei licitațiuni cu oferte.

Spre a da în antr-prisă reface-rea sau repararea drumurilor din cotitura Mare și după îniște pentru care s'a proiectat suma de 5928 cor. 75 fieni.

Se va ținea licitațiune cu oferte în 3 Septemvrie 1908 la 10 oare a. m. în localul de part-mântușu economic al Magistratului, în ca e locu pâr- la ziua de licitație se pot ceti și condițiunile licitațiunei totdeauna înainte de amiazi dela 8—12 care.

Brassó, în 13 August 1908

292,1—1. Magistratul orășenesc.

Anunț!

Un absolvent al cursului de notariu cu 1 Septemvrie 1908 atfă aplicare la subscrisul. Salvr lunar dela Comună 90 cor. A se adresa la subscrisul.

PROCOPIU HERLEA
(292,1—2) not. com. în Kudsir.

De vânzare

o droguerie și fierărie

esistentă de 50 ani cu circulațiune excelentă, eventual și o casă con- stătoare din mai multe loca-uri pentru prăvălii și mai multe lo- uințe.

Szekelyhidy Gerő,
(3—6.) Tövis.

APĂ MINERALĂ PHOENIX
DIN BUZIÁS

Succes extraordinar la suferințe de rinichi și besică.

Apă minerală plăcută fără fer.

Cu deosebire apă de masă răcoritoare.

Vindecă, răcoreșta. Recomandată de medic.

Are efect escelent ca apă de cură la suferințe de rinichi, besică, catar erenic de rinichi, formațiuni de peatră și boale catarale de secrețiune. — La cerere trimite prospecte Administrația isovoarelor:

Direcția băilor MUSCHONG în Buzias.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul a 10 flieri se vinde la zaraful Dumitru Pop, la tutungeria de pe parcul Rudolf și la Eremias Nepotii.

Abonamente la

„Gazeta Transilvaniei“

se pot face ori și când pe timp mai îndelungat sau lunar.